

**Південноукраїнська організація
«Центр філологічних досліджень»**

**Міжнародна науково-практична
конференція**

**«СУЧАСНА ФІЛОЛОГІЯ:
ПЕРСПЕКТИВНІ ТА ПРІОРИТЕТНІ
НАПРЯМИ НАУКОВИХ ДОСЛІДЖЕНЬ»**

23–24 червня 2017 р.

**Одеса
2017**

УДК 80:001.8(063)

ББК 80я43

С 91

С 91 Сучасна філологія: перспективні та пріоритетні напрями наукових досліджень: Міжнародна науково-практична конференція, м. Одеса, 23–24 червня 2017 року. – Одеса : Південноукраїнська організація «Центр філологічних досліджень», 2017. – 108 с.

Подані на конференцію матеріали видаються в авторській редакції.

Рекомендовано до друку рішенням Правління ГО «Південноукраїнська організація «Центр філологічних досліджень» від 26 червня 2017 р. (протокол № 80).

УДК 80:001.8(063)

ББК 80я43

ЗМІСТ

НАПРЯМ 1. УКРАЇНСЬКА МОВА ТА ЛІТЕРАТУРА

Дюкар К. В.

СКЛАДНІ НЕУЗУАЛЬНІ ІННОВАЦІЇ В ІДІОСТИЛЯХ В. ГОЛОБОРОДЬКА,
Т. МЕЛЬНИЧУКА ТА С. САПЕЛЯКА (СТРУКТУРНО-СЕМАНТИЧНА
Й ФУНКЦІЙНА СПЕЦИФІКА) 6

Кулікова Т. В., Деркач В. В.

ТРАНСФОРМАЦІЯ ІДЕЙ Т. ШЕВЧЕНКА В ОПОВІДАННІ
ВІКТОРА СТУСА «РАНОК НА МАЙДАНІ» 10

Рибцева О. Ю.

ОСОБЛИВОСТІ МЕМУАРИСТИКИ В. ПОЛОЖІЯ
НА ПРИКЛАДІ ТВОРУ «М'ЯЧ (МЕМУАРИ БОЛІЛЬНИКА)» 13

НАПРЯМ 2. СЛОВ'ЯНСЬКІ МОВИ ТА ЛІТЕРАТУРА

Баннікова Л. В.

МУЗИЧНІСТЬ ПОЕЗІЇ УКРАЇНСЬКИХ ТА ПОЛЬСЬКИХ МОДЕРНІСТІВ
ЯК ПРІОРИТЕТНИЙ НАПРЯМ НАУКОВИХ ДОСЛІДЖЕНЬ 16

НАПРЯМ 3. ЛІТЕРАТУРА ЗАРУБІЖНИХ КРАЇН

Vietrova M. V.

GENDER DECONSTRUCTION AND PECULIARITIES
OF GENDER ROLES IN ANGELA CARTER'S «THE SCARLET HOUSE» 19

НАПРЯМ 4. РОМАНСЬКІ, ГЕРМАНСЬКІ ТА ІНШІ МОВИ

Бенькевич Г. А.

СУСПІЛЬНИЙ ВИМІР КОНЦЕПТУ *СПРАВЕДЛИВІСТЬ*
ЛАТИНСЬКОЇ ФРАЗЕОЛОГІЇ 23

Бешлей О. В.

ВИВЧЕННЯ ЦІННІСНОГО КОМПОНЕНТА КОНЦЕПТУ *МОЛОДІСТЬ*
У МЕЖАХ РОЗКРИТТЯ ЙОГО АКСІОЛОГІЧНОГО ПОТЕНЦІАЛУ 27

Борисюк І. І.

СТРУКТУРНИЙ АНАЛІЗ МЕДИЧНОЇ ТЕРМІНОЛОГІЇ
В АМЕРИКАНСЬКИХ ЧАСОПИСАХ 30

Бубнов Д. В.

МЕЛОДИЧЕСКОЕ ОФОРМЛЕНИЕ РЕЧИ ИРЛАНДЦЕВ 33

Garmash S. V.

ENGLISH PRACTICE IN THE PROCESS OF TEACHING DURING
SYSTEMIC CRISIS PERIOD (PROBLEMS AND PROSPECTS) 37

Zemlianska N. V., Volkov M. Yu.

APPLYING CORPUS LINGUISTICS IN PROVIDING
TELEVISUAL CHARACTERIZATION 40

НАПРЯМ 4. РОМАНСЬКІ, ГЕРМАНСЬКІ ТА ІНШІ МОВИ

Бенькевич Г. А.

викладач кафедри технічного перекладу

Львівський державний університет безпеки життєдіяльності
м. Львів, Україна

СУСПІЛЬНИЙ ВИМІР КОНЦЕПТУ СПРАВЕДЛИВІСТЬ ЛАТИНСЬКОЇ ФРАЗЕОЛОГІЇ

В процесі суспільного розвитку особистість набуває ті соціальні характеристики, які допомагають їй бачити своє місце у навколишньому світі, оцінювати його і активно перетворювати. У всіх цих процесах основним мотиватором до розвитку є ті цінності, які ми отримали від античності. Вони доступні нам через є мовно-фразеологічну спадщину Стародавніх Греції та Риму. У цих фразеологізмах є не тільки культура та менталітет того часу, а й незмінні постулати людського існування.

Наприкінці ХХ – на початку ХХІ ст. в лінгвістиці переважає антропоцентричний принцип. Тому основним об'єктом дослідження вчених стає мовна картина світу та її складові – концепти. *Концепт* – «глобальна одиниця смислової діяльності», «квант структурованого знання», «одиниця семантичного простору мови» [5, с. 7], «уявлення про фрагмент світу», «національний образ з ознаками індивідуального уявлення» [5, с. 14].

З розвитком мовлення людини фразеологізми допомагають удосконаленню мислення та словникового запасу. Вони є показником рівня культури, інтелекту і доповнюють мовну особистість мовця.

У поведінці людини цінуються її моральні якості, і чи не найосновнішою є справедливість. За визначенням «Великого тлумачного словника сучасної української мови» «справедливість» означає: 1) об'єктивне, неупереджене ставлення до когось, чогось; 2) людські стосунки, дії, вчинки, які відповідають морально-етичним і правовим нормам. [2, с. 1376].

Справедливість не має абсолютно сталих характеристик і забарвлюється в ціннісні орієнтації епохи.

Софіст Фрасімах стверджує, що справедливість – це вигода сильнішого. Людина не дотримується моральних принципів, а живе за власними законами і потребами. Саме це проповідували софісти.

За філософією Демокріта, справедливість полягає у нормальних, людських, взаємовигідних відносинах людей. Соціальні збурення потрібні для відновлення справедливості кожної особистості і повернення їй прав і свобод.

За Платоном, справедливість є найвищою чеснотою, якій притаманні мужність, поміркованість і мудрість в гармонійному поєднанні («кожному своє»). Справедливість людини як моральної істоти проявляється під час її соціального контакту і взаємного діалогу.

У давньогрецькій мові справедливість позначалася словом δίκη – звичай, право, справедливість, правосуддя, судочинство, суд, рішення суду, штраф, покарання. У латинській мові слово «справедливість» позначається як «justitia» – «юстиція», отже говорить про зв'язок з юридичним законом, та крім справедливості означає і «правосуддя».

Справедливість регулює відносини між людьми, тому переважно асоціюється з законом. Справедливість у різних сферах є різною. Моральна справедливість урівнює людей, тобто дає їм право на моральний вибір та свободу. Тому особистість є неповторною, унікальною, невичерпною. Право визнає рівність всіх людей перед законом незалежно від того, чи вони дотримуються цих законів.

Арістотель говорить про два види справедливості [1]. Перша проявляється при розподілі всіх благ, які може отримати людина: влада, почесні, виплати тощо. Бо кожен має право отримати блага. Друга є платою за несправедливість, коли заподіяна шкода іншій людині потребує компенсації.

У первісному суспільстві вже виникала потреба розуміння справедливості. За Арістотелем, справедливим у моральних якостях людини є те, що перебуває поміж двома крайнощами. У сфері права це пропорційність.

На думку Арістотеля, справедливість полягає у дотриманні закону. В етиці Арістотеля поняття справедливості пов'язане з кількістю майна, яким володіє людина, від її внеску в загальнодержавне життя. У розумінні філософа, справедливість є зрівняльна і пропорційна, яка залежить від заслуг людини.

У сучасній епосі діє принцип «кожному – за заслугами».

Справедливість, яка урівнює людей, однаково розподіляє блага між різними категоріями людьми. Спостерігаючи за такими зрівненими стосунками між людьми, зможемо виявити чимало недоліків. Насамперед, не проявляється мотивація до якісного і ефективного результату. Переважно звучить незадоволення з боку різних учасників спілкування, бо природа людини потребує отримання більших результатів, коли прикладені більші зусилля.

Моральне поняття справедливості передає розуміння поваги, прав і гідності стосовно до виконаних обов'язків. Крім цього, моральне поняття справедливості вимагає не допускати несправедливості.

Поняття «справедливість» досліджували у філософії Просвітництва такі вчені, як Гельвецій, Руссо, Локк. Їхня ідея «конвенціональності» на ґрунті теорії «суспільного договору» розглядає взаємну вигоду як результат договору. Розглядаючи поняття справедливості щодо приватної особи і щодо держави, Гельвецій не виокремлює поняття справедливості для приватної особи і для держави, а говорить про необхідність загального принципу справедливості. Цей загальний принцип полягає у точному дотриманні договорів, укладених на загальних інтересах. Процес дотримання справедливості захищає закон. При порушенні законів вступають в силу моральні критерії для справедливої оцінки морально добродісної людини. Тобто мораль стає ширшою сферою вияву суспільності життя, ніж закон.

Соціальна справедливість в українському соціумі приймається як прояв волі і свідомості людей, які діють за законами соціальної природи. Український вчений О. М. Костенко ввів це розуміння соціальної справедливості як принцип соціального натуралізму. Людина вважає суспільство, в якому вона живе, соціально справедливим, вона має свободу вчинків і отримує увагу і піклування від суспільних інституцій.

Цікаві ідеї суспільної справедливості Дж. Роулз зібрав у своїй праці «Теорія справедливості» (1971). На його думку, є два аспекти поняття справедливості. На засадах суспільного договору перше поняття полягає у *рівності прав* громадян. Друге поняття стосується справедливості в умовах соціально-економічної нерівності.

Роулз доводить, що те, кому більше поталанило в соціальному успіху, не залежить від природних переваг людини. З одного боку, талановита людина має шанси стати успішною і переважно такою стає. Однак соціальна інертність, песимізм та інші негативні прояви у самій людині спричинюють різні проблеми і негаразди у її соціальному та особистому житті.

Підсумовуючи загальні тлумачення справедливості у різних філософів і вчених, робимо висновок, що це поняття від часу античності доповнюється новими соціальними установками не так часто. Цьому поняттю притаманна чіткість, конкретність, точність.

З розглянутих прикладів тлумачення справедливості виокремимо такі фразеосемантичні групи (ФСГ):

Група «Первинність у всьому»: *justitia civitatis fundamentum* – на справедливість закладається у витoki суспільства; *justitia est fundamentum regnorum* – держава починається зі справедливості.

Група «Самодостатність»: aequitas enim lucet per se – справедливість містить у собі всі ознаки цінності, які не потребують доповнення іншими ознаками.

Група «Рівність»: prima pars aequitatis aequalitas est – найважливіша умова справедливості – це рівність.

Група «Довіра»: fundamentum est iustitiae fides – справедливість ґрунтується на довірі.

Група «Законність»: aequitas sequitur legem – справедливість підтримує закон; aequum et bonum est lex legum – дотримання блага у справедливості – це закон законів; iustitia est obtemperatio scriptis legibus – справедливість ґрунтується на діючих законах.

Група «Істинність»: iustitia non novit patrem, nec matrem, solam veritatem spectat – справедливість не визнає ні батька, ні матері, а тільки прагне до істини.

Отже, суспільні виміри концепту «справедливість» в латинській фразеології розпочинається з того, що справедливість є основою, початком будь-якого процесу творення – і родини і суспільства. Також вона захищає законні права та інтереси і є інструментом для повернення втрачених благ. Бо в складних випадках справедливість звертається до моралі і керується її принципами. Справедливість є важливою для людей, передбачає рівність, довіру, дотримання законів та прагне до істини. Латинські фразеологізми зберегли понятійну основу стародавніх греків і римлян стосовно досягнення та володіння щастям. Концепт має перспективи розитку своєї понятійної основи в епоху енергоінформаційних процесів і роль цього концепту у найближчі десятиліття значно зростатиме. Для вчених важливо інтегрувати ці поняття в нові сфери трудової діяльності людини і бути аналітичними провідниками прояву цього процесу.

ЛІТЕРАТУРА

1. Арістотель. Політика [Текст] / Арістотель; пер. з давньогр. – К. : Основи, 2003, – 239 с.
2. Великий тлумачний словник сучасної української мови / Укл. і гол. ред. В. Т. Бусел – К.; Ірпінь : ВТФ «Перун», 2002. – 1440 с.
3. Корж Н. Г., Луцька Ф. Й. Із скарбниці античної мудрості: [Словник] / Худож. оформл. П. Т. Вишняка. – 2-ге вид., допов. і перероб. – К.: Вища шк., 1994. – 351 с.: іл.
4. Крылатые латинские выражения / Авт.-сост. Ю. С. Цыбульник; худож.-оформ.: Б. Ф. Бублик, В. А. Мурлыкин. – Х.: Фолио; М.: Эксмо, 2008. – 992 с.
5. Попова З. Д., Стернин И. А. Понятие «концепт» в лингвистических исследованиях / З. Д. Попова, И. А. Стернин. – В.: Изд-во ВГУ, 1999. – 30 с.